D • N
9/3 1950

Skattefördelningen

Den löpande inkomststatistik som vi har bygger på taxeringarna. Det kan diskuteras i vad mån dessa ger en rättvisande bild av inkomsternas fördelning på olika yrken och skikt, men de tillåter i varje fall att räkna ut en riktig tablå över skattefördelningen. De senaste uppgifterna, nyligen publicerade i Sociala Meddelanden, avser inkomsterna under år 1948. Inom samtliga redovisade grupper utom två hade medelinkomsten ökats sedan föregående år — undantagen utgörs av företagarna inom samfärdseln och av pensionärerna. Att det är fråga om en kraftig förbättring av det ekonomiska underlaget framgår tydligast av några sammanfattande uppgifter. I praktiskt taget alla inkomstklasser under 5.000 kr. om året hade antalet inkomsttagare sjunkit, från 63,4 proc. av deklaranterna till 57,6; samtidigt minskades inkomstsumman i dessa lägre inkomstskikt från 35,4 till 30,2 procent av den taxerade inkomsten för fysiska personer. I stället uppträder en kraftig ökning av den ekonomiska medelklass som bär en väsentlig del av skattebördorna. Inkomster mellan 5.000 och 15.000 kr. om året förefanns 1948 hos 45,2 procent av deklaranterna, mot endast 35,3 procent 1947. Gruppens andel i den taxerade totalinkomsten växte samtidigt från 45,2 till 50,5 procent.

Det är ju ingen nyhet att utvecklingen går i denna riktning, men det är anmärkningsvärt att den går med så stora och raska steg. Skattepolitiskt betyder detta att den fördelning av bördorna som hr Wigforss gjorde upp 1946 och riksdagen stadfäste 1947 vilar på föråldrade förutsättningar. De senaste siffror man då hade att bygga på avsåg 1945 års inkomster, och vid den tiden återfanns 77,4 procent av deklaranterna under 5.000-kronorsstrecket mot endast 57,6 procent år 1948. Skillnaden innebär att det skett en formlig folkvandring in i de skikt där den statliga inkomstskatten börjar bli kännbar. Och det förhåller sig inte så att omflyttningen begränsats till en ansvällning av inkomsterna strax ovanför 5.000 kronor om året. Ända upp till 20.000-kronorsgränsen har antalet deklaranter i vart och ett av mellanskikten ökats med ungefär 50 procent på de tre åren. Det betyder att skatteprogressionen enligt 1947 års skalor håller på att bli verkligt tryckande för helt andra och långt större kategorier av yrkesverksamma människor än den beslutande majoriteten räknade med.

Enligt en av TCO upprättad överslagskalkyl tas nu omkring 62 procent av den statliga inkomstskatten på personer från det skikt som har mellan 5.000 och 20.000 kronor i årsinkomst; 36 procent kommer från det typiska medelskiktet i inkomstläget 8.000—20.000. Observeras bör att det är i samma skikt som bortfallen av socialförmåner har några av sina allvarligaste skadeverkningar. Det är också här som flertalet sambeskattningsfall återfinns. En översyn av samhällsbördornas fördelning borde inte kunna gå förbi dessa omständigheter, och det finns inte heller något som pekar på att den av hr Adolv Olsson ledda skatteöversynen tänker göra det.

Däremot, och det är detta som föranlett TCO:s kalkyler, kan det väntade förslaget om höjda ortsavdrag vid kommunalbeskattningen komma att ta så stor del av budgetutrymmet i anspråk att andra angelägna krav på skattelättnader trängs åt sidan. Eftersom starka tekniska skäl talar emot ett uppskov med kommunalskatteavdragen, måste särskilda åtgärder vidtas för att möta bortträngningsrisken. Vi behöver en flerårsplan för finansieringen av skattesänkningar och övriga större reformförslag.

Friheten stryps i Argentina

På några månader har diktaturen i Argentina skärpts till ytterlighet. En kommitté som ursprungligen tillsattes för att pröva dels oppositionens påståenden om tortyr från polisens sida, dels perónistiska anklagelser mot oppositionen för att motta utländskt understöd till sin verksamhet har i realiteten av den härskande regimen formats till ett redskap för förföljelser mot all självständighet och all kritik. Antalet indragna tidningar sedan i december är nu uppe i 150, enligt tillgängliga källor omkring en tredjedel av den argentinska pressen. Alldeles särskilt intresse knyts till regeringens behandling av La Prensa i Buenos Aires, Argentinas och hela Sydamerikas ojämförligt mest berömda tidning, med en upplaga av bortåt en halv miljon exemplar. Trots den förnämligt redigerade tidningens stora moderation har regeringen konfiskerat större delen av dess pappersförråd, och ett förslag överväges om att förbjuda tidningen att importera papper; fattas ett sådant beslut, blir La Prensa helt beroende av regeringens tilldelningar och görs alltså på denna omväg beroende av statsledningen. Pressen stryps, trots att författningens högtidliga deklarationer om tryck- och yttrandefrihet står orörda.

Även på andra områden är det godtyckliga ingripandet satt i system. En rad episoder från senaste tid visar att brev- och telefonhemligheter kränkes av förvaltningen och polisen. Radion ligger helt i regeringens hand antingen genom att den är statsägd eller genom att den är i detalj statskontrollerad. Den i höstas antagna vallag som förbjuder koalitioner av partier och nya partibildningar att uppträda vid ett val förrän tre år efter en officiell anmälan begränsar oppositionens utsikter vid 1952 års presidentval på ett med all säkerhet avgörande sätt. Det perónistiska partiet, rekryterat bland de statsanställda och de under statlig ledning stående organisationerna, är tydligen redo att såsom enda reellt godtagna parti fullända den totalitära staten.

Situationen liknar i mycket den nazistiska likriktningsprocessen 1933 och den fascistiska åtta till nio år tidigare. Utvecklingen har gått långsammare i Argentina än i de europeiska diktaturer från vilka Perón närmast lånat sin teknik och sin propaganda, men den synes nu stå nära sin slutfas. Den argentinske despoten vill, som han en gång antydde, gärna regera med majoriteten, men är också beredd att regera mot den. Förtryckets snabba effektivisering synes vara en följd inte blott av oppositionens tilltagande styrka, utan också av att diktatorsparet nått det stadium av cesarisk vildhet då varje tveksamhet, varje kritik framstår som en personlig förolämpning.

Pressen i de demokratiska staterna borde söka klargöra för de argentinska härskarna att den väg de nu följer inte leder till att man i utlandet kommer att tro på en obruten enighet bakom Perón. Resultatet blir i stället ett allmänt misstroende mot de uppgifter som kommer från de statskontrollerade informationsorganen. Så länge en någorlunda fri press fanns i Argentina visste man att diktaturen, trots herraväldet över regering, riksdag och förvaltning, måste ålägga sig en viss behärskning. Med den fria pressens försvinnande vet man att Argentina, som så många andra stater, förvandlats till en despoti utan begränsning.

Kommunala uppdrag

ger rikliga tillfällen till missbruk, därför att ärendena ofta berör kommunalmännens egna intressen eller dem närståendes. Desto viktigare är att den hederskänsla hålls levande som kräver att inte ens misstanken om enskilt vinningssyfte eller annan otillbörlighet får vidlåda offentligt handlande. Det senaste exemplet på vad som icke får förekomma har rullats upp i Östersund. En medlem av folkpartiets stadsfullmäktigegrupp har utnyttjat sin plats i drätselkammaren för ett fastighetsköp till egen fördel och kommunens nackdel. Handlingssättet kan inte försvaras, och ingen har heller försökt något försvar — inom en vecka efter avslöjandet har också vederbörande bragts att lämna alla sina uppdrag. En föredömlig reaktion mot ett fördömligt förfarande.

Handeln med Schweiz går fortfarande dåligt

även efter kronnedskrivningen i höstas. Sådant var innehållet i handelsministerns svar på den interpellation som efterlyste ökad import av ur och urdelar. Det fanns ingen meningsskiljaktighet mellan statsrådet och interpellanten därom att importen av denna speciella schweiziska kvalitetsvara starkt understiger behovet, och lika enig var man om att felet är att söka i den svaga svenska exporten på Schweiz, vilken inte alls motsvarar handelsavtalets planritning.

Huvudfrågan blir då varför vi trots en del tillfälliga specialaffärer i smör och ägg inte kan exportera tillräckligt till Schweiz. Den enda förklaring man kan finna ligger i den allmänna svenska handels- och valutapolitiken. Hårdvalutorna är hårda inte bara i den meningen att deras officiella växelkurser är höga och att man alltid kan växla dem i mjuka valutor, men inte tvärtom. Utan lika väsentligt hos hårdheten är att det lands köpmän som kan bjuda sådan valuta i betalning betingar sig förmånligare priser än som gäller på mjukvalutamarknaden. När nu Sverige har en genomförd valutareglering, vilket innebär att våra exportörer är skyldiga att till riksbanken överlåta sina intjänta valutor till officiell kurs, kan de inte väntas vara särskilt intresserade av att pruta på sina kronpriser för att tillföra landet Schweizfranc och armbandsur, utan de säljer i sådana valutor som ger högsta antalet kronor per exporterad enhet. Vår kroniska hårdvalutabrist även efter devalveringen beror sålunda på att vi inte infört en tillstymmelse till rörlighet på valutamarknaden. Vi försöker ha spikad kurs på både hårda och mjuka valutor utan hänsyn till att de sistnämnda inte är växlingsbara och därför inte håller vad de lovar. Handeln med hårdvaluländerna, bland dem Schweiz, skulle underlättas betydligt om vi åtminstone höll kronan "medelhård", med andra ord inom den bibehållna valutaregleringens ram lät de främmande valutornas värden röra sig efter deras inbördes marknadskurser.

PRESSGRANNAR

Det nordiska försvarssamarbetet har åter aktualiserats genom den danske utrikesministerns uttalanden, framhåller Karlstads-Tidningen (fp), som förmodar att hr Rasmussen närmast velat sondera hur långt svenskarna anser sig kunna gå med hänsyn till Danmarks och Norges paktanslutning:

Därest hr Rasmussen haft ett sådant syfte med sina försiktiga formuleringar, bör från svenskt håll förklaras, att vi självfallet inte kan ha något emot, att grundliga överväganden och överläggningar kommer till stånd i sådant syfte. Därvid finns ingen anledning att fördölja, att frågan givetvis ligger mycket svårare till än vad den gjorde, då saken förra gången var aktuell, eftersom vi alla tre den gången stod utanför Atlantpakten och hade full handlingsfrihet. Nu gör vi inte det. Men skulle förpliktelserna för Danmark och Norge, inte bara bokstavligt utan även i verkligheten, vara så små som Rasmussen antydde, då borde i varje fall en grundlig undersökning kunna löna sig.

Det ankommer då närmast på Danmark, som veterligen hade ett livligt intresse av att det nordiska förbundet skulle komma till stånd, att ta det erforderliga initiativet. Tillfällen saknas inte, eftersom representanter för de nordiska regeringarna kommer att råkas under de närmaste dagarna.

Med det förtroende grannar emellan som måste vara första villkoret för ett resultat borde det inte spela någon större roll vem som tar ett formellt initiativ. I sak är det dock en svensk uppgift att skapa betingelser för nya överläggningar.

En åskådningslektion inför hela svenska folket kallar Svenska Morgonbladet (fp) de ryska övergreppen mot skandinaviska fiskare i Östersjön. Vad som förekommit väcker också entydig reaktion i hela svenska pressen — dit de hemmakommunistiska organen givetvis inte kan räknas. Noteras bör att Morgon-Tidningen nu förklarar sitt egendomliga yttrande om rättsfrågan, citerat bland gårdagens pressgrannar, med att regeringens (och därmed tydligen regeringsorganets) hållning i detta avseende måste anses självklar. Svenska Dagbladet (h) understryker att de senaste övervålden begåtts utanför den av ryssarna godtyckligt hävdade 12-milsgränsen för territorialvattnet och tillägger:

Sverige har icke någon skyldighet att rätta sig efter anspråken på 12 sjömils territorialvatten och har icke erkänt några bestämmelser av detta slag för Östersjön. Så länge man icke fått till stånd någon överenskommelse, måste parterna dock vara villiga att visa varandra hänsyn och iaktta vanlig mellanfolklig hövlighet.

Tyvärr ser det efter de senaste dagarnas händelser ut som om ryssarna alltjämt vore obenägna härför. Våra fiskareförbund anse nu måttet rågat och kräva energiskt statligt skydd för sin vällovliga näring, eventuellt genom örlogseskort till havs. Folkrättsligt sett är Sverige oförhindrat att vidta en sådan åtgärd, vilken flottan också skulle vara i stånd att genomföra, men bäst vore givetvis att ännu en gång försöka nå ett resultat genom de vanliga diplomatiska kanalerna, vilket lär vara att vänta. Eljest så mån om sin internationella prestige borde väl Sovjetunionen vara angelägen att undvika skenet av baltisk barbareskstat.

Östgöta-Correspondenten (h) anser att det behövs något mera verksamt än vanliga diplomatiska démarcher:

En möjlighet är att låta örlogsfartyg patrullera inom de områden, där svenska fartyg bedriver fiske. De för övergreppen utsatta fiskarna och deras organisation har också begärt detta. Här föreligger emellertid en fråga av den art, att den till den verkan det hava kan borde kunna underställas Förenta nationernas prövning. Härvid ligger det nära till hands med en gemensam aktion från de länder, som är direkt berörda, utom Sverige även Danmark och Västtyskland.

Gefle Dagblad (fp) tror inte så mycket på nyttan av örlogseskort:

En gemensam diplomatisk aktion från svensk och dansk sida är kanske tänkbar. De lyckosamma svenska ingripandena till förmån för de i Polen tidigare anhållna svenska sjömännen visar dock att allvarliga diplomatiska demarcher kan ge resultat även på den sida om järnridån, där den västerländska rätten satts ur funktion. Sovjetregeringen själv är förmodligen svårare att påverka, men nog bör alla diplomatiens möjligheter utnyttjas innan man skickar ut krigsfartyg till fiskebåtarnas skydd. Det bjuder klokheten, även om man i ögonblickets upprördhet frestas att sätta hårt mot hårt.

Västgöta-Demokraten (s) för ett liknande resonemang:

Situationen kan inte anses bli förbättrad av ett svenskt krigsfartygs närvaro. Därav skulle ovillkorligen följa en tillspetsning. Om det ska bli fråga om något skydd för fiskebåtarna — och då främst vad positionsangivelsen beträffar — bör detta i första hand sökas på civil väg. Någon har nämnt sjöräddningstjänstens patrullfartyg. Det förefaller långt mera tilltalande.

Vad som för dagen måste hävdas med allvar är att Sverige står fast vid sina krav på förhandlingar. Godtyckliga påbud om nya regler kan inte godtas från någon nation, stor eller liten spelar ingen roll.

Ett lämpligt tillfälle att med allvar klargöra de svenska kraven erbjuder sig när utrikesministern besvarar hr Utbults interpellation i andra kammaren.

ISENHEIMALTARET

Änglakonserten, detalj ur altaret.

Hindemiths "Mathis der Mahler" har i dag premiär på Operan. Hans Mathis är den berömde och gåtfulle målaren Matthias Grünewald, och en viktig symbolisk roll i musikdramat spelar dennes huvudverk, Isenheimaltaret. Professor JOHNNY ROOSVAL skriver i nedanstående artikel om altaret och tolkar dess symbolik.

MATTHIAS GRÜNEWALD, målare, verksam i början av 1500-talet, är en av dessa stora som berusade av sitt geni, skenbart förryckta under medvetandet av sin kallelse, skapar underfundiga verk för en trång krets. Understundom är kretsen, fastän liten, mäktig. Då kan varaktiga, monumentala verk finansieras, uppstå och bevaras och, efter sekler av kallsinnighet, ånyo mötas av förstående, och då i vidare cirklar.

I en tid av högfärdig renässansrealism och lärdomsmedveten akademisk teckning, i en atmosfär av begynnande lutheranism i norr och hedendom i söder, tog Grünewald visionen och extasen till modeller. Han glödgade sin färg, han tänjde och klämde konturen i vild uttrycklighet eller han dränkte den i claire-obscure. Han hörde till den siste store medeltidskatolikens hov, Albrekt av Brandenburg, kurfurste av Mainz, kardinal, ärkebiskop av Magdeburg och Mainz, avlatshandlaren Tetzels uppdragsgivare, känd som relikjägare i stor stil, över vilkens samling en illustrerad katalog uppgjordes, ovärderlig för kunskap om många relikvariekonstens mästerverk.

Vad som, hos kardinal-ärkebiskopen skymdes av maktintresse, samlarlidelse och affärstalang, det blomstrade hos hovmålaren som katolsk ödmjukhet och tro, konstnärligt självmedvetande, visshet om konstverkets makt som predikare.

Grünewalds hemvist tycks mest ha varit Mainz, men han förblir i historien fäst vid Elsass genom sitt förnämsta kända verk, Isenheimaltaret, nu i Strasbourgs museum, ursprungligen skapat för antonianerklostrets kyrka i Isenheim i Elsass. Det är ett av dessa i Nederländerna och Tyskland och även hos oss i Sverige förekommande altarskåp med flera par svängbara flyglar, i regel med målade scener, och i mittpartiet, det s. k. corpus, plastiska polykroma figurframställningar. Genom flyglarnas stängande och öppnande kunde olika tider i kyrkoåret med dess olika stämningar exponeras. Dessutom framställdes där de heliga Antonius abboten, också kallad eremiten, Sebastian och Paulus eremiten. Altarskåpet mångfaldigade sig genom anordningen med de vridbara flygelparen som akterna i ett skådespel. Nu är det utställt på ett nyktert museimässigt sätt, så att varje del kan skådas i godan ro för sig som en tavla. Det vore naturligtvis bättre med en gammal klosterkyrka, de svängande flyglarna och ett verkligt altare. Emellertid får man vara tacksam för det stora konstverkets existens. Sådant som det nu är har det gjort Strasbourgs museum till ett mål både för religionens och konstens pilgrimer.

Man kan nu i tankarna rekonstruera altarskåpet och dess flygeldörrars svängningar så att bl. a. ett tillstånd uppstår som bildar ett drama av jubel och ljus med som centralpunkt den av en solgloria omgivna Maria som himladrottning. Det är julfestens drama, med Kristi födelse, julens evangelium, flankerat av Bebådelsen och Kristi uppståndelse. Sonen sändes ned på jorden av Fadern i en kaskad av ljus över Födelsens mörka landskap, och i vänstra flygeln ser vi Kristus åter svingande sig upp mot etern ur graven. Födelsen ageras i en Strindbergslik, dubbelbottnad scenbild. I högra halvan är ett realistiskt födelsereportage, Maria med en robust barnunge, badbalja, potta och vagga; i vänstra halvan är en fantastisk orkesterpaviljong, en öppen loggia i sengotik, där ornamentformerna håller på att förvandlas till levande blommor; den är full av änglar i olika format. Somliga små som fjärilar, under det att basfiolisten är så stor att han måst stiga ut på jordytan och spelar där med dessa känsligt krökta fingrar som är Grünewalds egnaste uppfinning. Främst i den himmelska kretsen knäböjer himladrottningen, skön och ljuvlig, en sannskyldig Rosa rorans, denna den berömda svenska madonnahymnens "ros med godhetens daggdroppar, stjärna med kärlekens strålar". Maria är redan genom bebådelsen Gudamoder (enligt Lukas 1, 43), hon behövde icke vänta på utnämningen till dess att konciliet i Efesos 431 proklamerat dogmen om Maria Gudaföderskan. Alltså, då den jordiska Maria byter blöjor på barnet strålar begreppet Gudamoder-Himladrottning redan bland änglarnas violiner i ett himmelskt gemak som likt ett flygskepp sänkt sig ned på den mörka heden, där en hemlös timmermans hustru med hoplånade saker, vagga, nattkärl och badbalja, kelar med sin unge. Heden är icke så realistisk som möblerna: i dess dunkel skymtar marianska symboler: den stängda lustgården, den slutna porten, templet, förlåten, rosenbusken och vinkaraffen.

Då altarskåpets alla flyglar var stängda stod korsfästelsen som den enda stora framställningen tillsammans med gravläggningen på predellan, sockeln. Det är ett verk ägnat åt Dödens makt, åt den döde Kristus, som besegrar döden genom Döden. Det ropar ut i sin likfärg, i sina otaliga sår av taggar och piska och ledernas vanställande slitningar: död, död, död. Den förkunnar genom den dödes jättelika storlek, genom Marias skönhet och drottninglika hållning, trots förkrossande smärta, och genom Johannes Döparens gest, där han med handen pekande — orubbligt som en dogm — och genom lammet vid sin fot ses och hörs predika över Golgata och hela världen: Detta är Gud, Gud, Gud. Se lammet som borttager världens synder. Det är en invokation till Döden-Frälsaren, enligt dogmen om Kristi verkliga fysiska död på långfredagen, som under medeltidens sista fyra sekel kom att inverka så starkt på konsten. En åkallan till Döden lika genomträngande som Baudelaires:

O mort —
verse-nous ton poison pour qu'il nous réconforte
nous voulons — tant cette rêve nous brûle le cerveau
nous plonger dans le gouffre, ciel ou enfer qu'importe,
tomber dans l'inconnu pour trouver du nouveau.

(O död, giv oss ditt gift, det skall oss hälsa skänka,
ty detta är vårt mål, vår längtans feberbrand,
att — helvet' eller Gud — i okänt djup oss dränka,
till oupptäckta mål, det nyas rena land.)

I predellans gravläggningsbild ligger Kristi lekamen vilande på marken utmed tavlans underkant, så att det ser ut som om han vore utsträckt på själva altarbordet och, trots såren, i ett tillstånd av lugn skönhet, en bild av transsubstantiationens mirakel, oblaten, som på denna samma altarskiva förvandlas till Kristi lekamen. Där realiserade katoliken Grünewald (och för övrigt också Luther) bönhörelsen = himmelen, medan Baudelaires cyniska alternativ, helvetet, skymtar i Isenheimaltarets tredje aspekt.

I altarskåpets tredje aspekt möter vi den s. k. Store Antonius Abbas, som levde under bön och meditation i öknen, ideligt ansatt av djävlar, som frestade med lockelser och ansatte med alla slags plågor. Som kokad i en häxkittel ses han på högra altarflygeln omvirvlad av fantastiskt äckliga, elaka monstrer, bland dem ett med spruckna pestbölder övermålat mänskligt lik, som också angriper honom. Antonius hade nämligen tagit sin tillflykt till detta liks grav. Så upplevde han helvetet, han anropade Jesus, men måste tömma kalken till slut, likt Job i gamla testamentet. Till sist kom ett mirakulöst solsken och jagade bort demonerna. Helgonets bön till Kristus har Grünewald målat i tavlans nedre hörn, helt diskret: "Var var du, gode Jesus, o, var var du? Varför kom du icke redan i början och hjälpte mig och helade mina sår?" Då, säger legenden vidare, svarade Herren: "Jag var där, men jag väntade för att se hur du skulle stå emot. Nu har du kämpat väl — —." Man ser i en annan flygel Antonius belöning och försmak av himmelens lycka, sittande i ett ökenlandskaps absoluta frid (märk att steriliteten är ett fridens villkor), i lärd och helig konversation med vännen eremiten Paulus. Varje dag förde en korp till vännerna ett bröd från himmelens bageri. Inga jordiska bekymmer. Endast vänskap, lärdom och tro på Gud.

JOHNNY ROOSVAL

Frisörer kräver ny lagstiftning, startar utredning om yrkessjukdom

Frisörerna i Stockholm har i dagarna fått sig tillsända frågeformulär beträffande yrkessjukdomar, särskilt det för yrkesgruppen ganska vanliga eksemet. Utredningen har tillkommit på initiativ av Svenska frisörarbetarförbundet i samarbete med Svenska frisörföreningen, och de inkomna svaren skall bearbetas av statens institut för folkhälsan.

— Det är framför allt den otillfredsställande lagstiftningen angående yrkessjukdomar som föranlett denna utredning, säger ombudsman Sven Björk i Frisörarbetarförbundet. De inom herr- och damfrisörfacket anställda har all anledning känna sig missnöjda med den nuvarande lagens utformning. En frisör som ådrager sig yrkeseksem kan för närvarande som regel inte få någon ersättning enligt lagen — därför att de ämnen frisörerna använder i sitt arbete inte finns med på den lagliga förteckningen över eksemalstrande ämnen.

För att få till stånd en ändring har vi ansett det nödvändigt att grundligt utreda förhållandena inom vårt fack beträffande förekomsten av yrkeseksem och vad det är som orsakar den. I det syftet har vi nu sänt ut en rad frågor till frisörerna.

Undersökningen är begränsad till Stockholm och avser både företagare och anställda. Doktor Nils Thyresson på institutet för folkhälsan skall bearbeta det inkomna materialet. Det är framför allt på händerna som eksemet brukar sätta sig hos frisörerna, och dr Thyresson och ombudsman Björk anser att de kosmetiska medlen och vätskorna som används vid permanentondulering är ett par av de påtagligaste orsakerna till eksembildningen.

I sammanhanget hänvisar man på frisörhåll till ett uttalande av professor Sven Hellerström, som nyligen påpekat svårigheterna för den eksemsjuke att få vård. De många som drabbas av "icke lagligt" yrkeseksem har ute i landet ytterst små möjligheter att utan stora kostnader få tillfredsställande behandling och sjukhusvård. Professorn omtalar att folk flyr den eksemangripne som om han hade pest trots att eksem aldrig smittar. Att åkomman sprids från en plats på huden till en annan hos en och samma person beror inte på smitta, utan betingas av andra komplicerade moment. Det är ingen risk för vanliga människor att komma i kontakt med en eksemsjuk, säger professor Hellerström i sitt uttalande.

Renar till Jamtli på Lapplandsmässa

Hantverkarna i Östersund har tagit initiativet till att uppliva den gamla Gregoriemarknaden och lappmässan. Därmed skapas en ny turistattraktion samtidigt som man vinner avsättning för lapska och jämtska hantverks- och konstprodukter. Under de senaste dagarna har det ena salustånd efter det andra av knotiga björkstammar rests på Stora torget.

När marknaden inleddes på onsdagsförmiddagen hade de senaste dagarnas hårda storm över fjällen och Jämtland ännu inte lagt sig, men de ogynnsamma väderleksförhållandena inverkade inte på publikanslutningen. På marknadsplatsen fladdrade flaggor i mängd i den hårda vinden. Lappar i färggranna dräkter trängdes med turister, stadsbor och besökare från landsbygden.

Efter gudstjänst i stadens kyrkor, där kyrkoherde Elov Boman i Offerdal predikade, öppnade landshövding Löfgren marknaden. En extra attraktion bjuder marknaden på i slutet av veckan, då en renhjord om 600 djur kommer att drivas genom Östersund för att stationeras på Jamtli. (TT, Östersund.)

VILHELM MOBERG
Utvandrarna

"Kommer att höra till de bestående."
Elis Andersson i GP

45:e tusendet 14:50, inb. 18:75

BONNIERS

"Ingen har hans pregnans
Ingen kan på några sidor så fästa ett människoöde."
Elis Andersson i GP

TAGE AURELL
Nya berättelser
Åter ny upplaga
5:25

BONNIERS

Tjo och tjim i Englands kungaborg
skildras i marsnumret av
Det Bästa

"Ett fynd för dem som vill ha reda på något om konst."
Hilding Linnqvist
TANKAR OM KONST
"En konstnärlig självdeklaration."
Bror Hjort i Konstrevy
9:50
BONNIERS

"Ett ärofullt jubileum"
Erik Hj. Linder i St-T

Verdandis småskrifter
har nu passerat 500-strecket med följ. 8 volymer:

Nr 497 *Helmut Rüdiger* Syndikalismen 2:05
Nr 498 *Hans Levander* Hermann Hesse 2:05
Nr 499 *Käte Hamburger* Rainer Maria Rilke 2:05
Nr 500 *Nils Alexanderson* Svensk tryckfrihet 2:05
Nr 501 *Rolv Thesen* Olav Duun 2:05
Nr 502 *Rudolf Berner* Den spanska diktaturen 2:05
Nr 503 *Hugo Valentin* Zionismen som dröm och verklighet 2:75
Nr 504 *Stig Walin* Svensk musikhistoria 2:05

"En märklig insats inte bara i det populära bildningsarbetet, utan i svenskt kulturliv över huvud."
Herbert Tingsten i DN

BONNIERS

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.